
Regeringsrätten

RÅ 1994 ref. 103

Målnummer:	206-92	Avdelning:	2
Avgörandedatum:	1994-10-27		
Rubrik:	Byggnader har i två fall med hänsyn till vad som utretts om deras användning ansetts skola indelas som hyreshus och inte som kulturbyggnad. Det ena fallet har gällt en byggnad tillhörande en folketshusförening (I) och det andra fallet ett kommunalt bolags byggnad som upplåtits för främst konferenser, föreningsmöten och kulturella arrangemang (II). Besvär i särskild ordning i fråga om 1981 års allmänna fastighetstaxering resp. särskild fastighetstaxering 1989.		
Lagrum:	1 kap. 6 §, 2 kap. 2 § och 3 §, 3 kap. 1 §, 2 § och 4 §, 23 kap. 2 § 3. fastighetstaxeringslagen (1979:1152)		
Rättsfall:			

REFERAT

I.

Fastighetstaxeringsnämnden beslutade vid allmän fastighetstaxering 1981 att indela fastigheten Oxeln I i Bodens kommun som skattepliktig hyreshusenhet varvid taxeringsvärdet bestämdes till 19 425 000 kr, varav markvärde 3 800 000 kr och byggnadsvärde 15 625 000 kr.

Som ägare till fastigheten Oxeln 1 yrkade Föreningen Folkets hus i Boden (föreningen) i besvär, som kom in till Länsrätten i Norrbottens län den 4 november 1986, att fastigheten inte skulle åsättas taxeringsvärde då den till övervägande del bestod av samlingslokaler för allmänt ändamål som biograf, bibliotek, bowlinghall och dylikt.

Länsskattemyndigheten tillstyrkte att besvären skulle prövas i särskild ordning och medgav att fastigheten skulle undantas från skatteplikt. Myndigheten anförde bl.a. att den övervägande delen av byggnaden hade använts antingen i föreningens allmännyttiga verksamhet som sådan eller som specialbyggnad.

Länsrätten i Norrbottens län (1989-03-10, ordförande Attorps), som höll muntlig förhandling i målet, yttrade: Enligt 3 kap. 4 § första stycket punkt 1 fastighetstaxeringslagen (1979:1152), FTL, undantas fastighet från skatteplikt om den ägs av ideell förening som avses i 53 § 1 mom. e) kommunalskattelagen (1928:370), KL, och om fastigheten till övervägande del används i dess verksamhet som sådan. Vidare undantas enligt 3 kap. 2 § FTL från skatteplikt specialbyggnad och tomtmark till sådan byggnad. Med specialbyggnad avses enligt 2 kap. 2 § bl.a. kommunikationsbyggnad, vårdbyggnad, idrottsanläggning, skolbyggnad, kulturbyggnad och allmän byggnad. - Byggnader skall enligt 2 kap. 2 § FTL indelas i någon av följande byggnadstyper: småhus, hyreshus, ekonomibyggnad, industribyggnad, specialbyggnad och övrig byggnad. Enligt 2 kap. 3 § skall byggnadstypen bestämmas med hänsyn till det ändamål som byggnad till övervägande del är inrättad för och det sätt som byggnad till övervägande del används på. Riksskatteverket har i föreskrifter vid 1981 års allmänna fastighetstaxering (Handboken Allmänna taxeringsregler s. 91) anfört bl.a.: "Indelningen skall göras så att en viss byggnadstyp alltid bestäms för hela byggnaden. En byggnad som innehåller delar, som skulle hänföras till olika byggnadstyper, skall hänföras till den byggnadstyp som överväger. Normalt kan avgörandet av vilken byggnadstyp som överväger ske efter de olika delarnas golvytor." - Besvär i särskild ordning får föras enligt 23 kap. 2 § 3. FTL om fastighet har upptagits som skattepliktig fastän den är undantagen från skatteplikt. - Av 1 kap. 6 § FTL följer att 1981 års allmänna fastighetstaxering skall ske på grundval av fastighets användning och beskaffenhet vid 1981 års ingång. - Föreningen har till ändamål att - enligt de stadgar som gällde 1981 - inom av föreningen inköpta, byggda eller förhyrda fastigheter bereda lämpliga samlingslokaler och bostadslägenheter, att anordna förlustelseplatser för nöjen

med tillträdesrätt för allmänheten mot avgift samt att i övrigt bedriva sådan verksamhet, som stadgas i lagen om ekonomiska föreningar av den 22 juni 1911. - I den förteckning som föreningen bifogat deklarationen har upptagits följande lokaler:

Butiker	1 853 kvm
Bibliotek	761 "
Läkarcentral	539 "
Folktandvård	751 "
Bostad	90 "
Kontor	543 "
Distriktsvård	240 "
Hotell Bodensia	4 367 "
Allm. samlingslokaler	3 881 "
(med kommunalt driftanslag)	-----
Summa:	13 025 kvm

Föreningen har vid den muntliga förhandlingen uppgett följande. Av kontorsutrymmena om 543 kvm uthyrdes 240 kvm till Skogsvårdsstyrelsen, 52 kvm till Statsanställdas förbund, 28 kvm till LO, 40 kvm till Sveriges Radio och 40 kvm till kommunens kulturförvaltning medan föreningen använde resterande utrymme. I distriktsvårdens lokaler inrymdes distriktssköterska och barnavårdscentral. De allmänna samlingslokalerna, vars yta rätteligen uppgick till 4 288 kvm, upptogs av en bowlinghall - till vilken allmänheten hade tillträde - om 905 kvm, en dans- och musiklokal - Folkan - om 1 316 kvm, teater och biograf om 1 104 kvm, en utställningshall för bl.a. konst om 313 kvm och konferenslokaler - Rondo och Forumsalarna - om 650 kvm. Bostaden om 90 kvm beboddes av fastighetsskötaren. - Länsrätten gör följande bedömning. - Fastigheten har inte till övervägande del använts i föreningens verksamhet som sådan och kan därför inte undantas från skatteplikt jämlikt 3 kap. 4 § FTL. Härefter återstår att pröva om fastigheten kan indelas som specialbyggnad. - Vad gäller kulturbyggnad skrev Riksskatteverket i föreskrifter vid 1981 års allmänna fastighetstaxering (Handboken Allmänna taxeringsregler s. 96) bl.a. följande: "Som museum betraktas lokal som för detta ändamål regelmässigt hålles tillgänglig för allmänheten och som inte utnyttjas som bostad eller uthyres för kursverksamhet och liknande." I Riksskatteverkets Handbok för fastighetstaxering 1988 Taxeringsregler s. 29 anförs att folketshusbyggnad normalt torde kunna hänföras till kulturbyggnad endast i de fall lokaler för teater eller biografändamål utgör den övervägande delen av byggnaden. Med stöd av nämnda uttalanden finner länsrätten att konferenslokalerna i fastigheten inte kan hänföras till kulturbyggnad. - Till specialbyggnad skall hänföras de delar av fastigheten som använts för:

Läkarcentral, folktandvård och distriktsvård (vårdbyggnad)	1 530 kvm
Bibliotek, dans- och musiklokalen Folkan, teater- och biograflokal samt utställningslokal (kulturbyggnad)	3 494 kvm
Bowlinghall (idrottsanläggning)	905 kvm
Sveriges Radios lokal (kommunikationsbyggnad)	40 kvm

Summa	5 969 kvm

Till skattepliktigt ändamål är att hänföra bl.a. följande delar av fastigheten:

Butiker	1 853 kvm
Hotell Bodensia	4 367 kvm
Kontorslokaler uthyrda till Skogsvårdsstyrelsen, Statsanställdas förbund, LO och kommunens kulturförvaltning	360 kvm
Konferenslokalerna Rondo och Forumsalarna	650 kvm

Summa	7 230 kvm

Länsrätten finner sålunda att fastigheten inte till övervägande del använts som specialbyggnad. Då föreningen inte visats ha rätt att anföra besvär i särskild ordning enligt 23 kap. 2 § 3. FTL, skall besvären inte prövas. - Länsrätten prövar inte besvären.

I besvär hos kammarrätten vidhöll föreningen sin talan.

Kammarrätten i Sundsvall (1991-12-09, Sundin, Wennerström, Tärnvik, referent samt särskilda ledamöterna Bondeson och Westling) yttrade: Föreningen har i kammarrätten lämnat nya uppgifter om ytorna i fastigheten och deras användning. Parterna har enats om att de totala utrymmena bortsett från trapphus och kulvertar uppgår till 14 027 kvm. Föreningen hävdar att till icke skattepliktig del skall hänföras 7 286 kvm medan skattemyndigheten vitsordar 7 135 kvm såsom hänförliga till skattefria delar. - Både föreningen och skattemyndigheten har till skattefria ytor hänfört konferenslokalerna Rondo och Forumsalarna med foajeer med en yta om sammanlagt 705 kvm. Föreningen har i målet upplyst följande. Lokalerna används för föreningens allmännyttiga ändamål som sådant och hyrs i första hand ut till ortens föreningar och i andra hand till övriga. Föreningen är inkomstskattebefriad för verksamheten och har även erhållit statliga lån och kommunalt stöd som bara kan komma ifråga för lokaler för allmännyttigt ändamål. Lokalerna går också varje år med förlust. Lokalen Rondo nyttjas till helt övervägande del för danser i mindre sällskap, middagar och liknande. Dessutom nyttjas lokalen i stor utsträckning för mindre teatergrupper, musikcafé och liknande verksamhet. Forumsalarna är belägna i anslutning till hotellverksamheten så att serveringen kan skötas därifrån. Lokalerna är specialutrustade för olika fritidsaktiviteter. Den helt övervägande tiden av utnyttjandet upptas av sådana verksamheter samt slutna sällskap för subskriberade danser och hobbyverksamheter. Föreningen hävdar att lokalerna till så stor del nyttjas för kultur och fritidsverksamhet att de måste vara att hänföra till kulturverksamhet. - Kammarrätten gör följande bedömning. Av föreningens egna uppgifter framgår att de nu aktuella lokalerna till övervägande del används för servering och dans främst för slutna sällskap. Denna form av verksamhet kan inte anses vara av sådan art att den medför att lokalerna kan räknas till den del av byggnaden som används för kulturella ändamål. Med hänsyn härtill används byggnaden inte till övervägande del för ändamål som är att hänföra till specialbyggnad och kan inte på denna grund undantas från skatteplikt. Lika med länsrätten finner kammarrätten vidare att byggnaden inte till övervägande del används för föreningens verksamhet som sådan och att därför undantag från skatteplikt ej kan komma i fråga enligt 3 kap. 4 § FTL. Länsrätten har följaktligen rätteligen ej upptagit besvaren till prövning. - Kammarrätten lämnar besvaren utan bifall.

I besvär hos Regeringsrätten yrkade föreningen att kammarrättens beslut skulle undanröjas och att Regeringsrätten skulle fastställa att fastigheten var att betrakta som specialbyggnad och därför inte skattepliktig. Till stöd för yrkandet anförde föreningen bl.a. följande. Vid bestämmandet av fastighetens användning för skattepliktiga respektive ej skattepliktiga ändamål hade bedömning gjorts av respektive lokals användning. Av avgörande betydelse för fastighetens skattepliktiga natur hade varit dispositionen och användandet av konferenssalarna Rondo och Forumsalarna. Enligt de uppgifter Folkets Hus hade lämnat till kammarrätten beträffande nämnda lokaler hade lokalerna till övervägande del använts "för servering och dans främst för slutna sällskap". Kammarrätten hade i sina skäl anført att denna form av verksamhet inte kunde anses vara av sådan art att den medförde att lokalerna kunde räknas till den del av byggnaden, som hade använts för kulturella ändamål. En konsekvens av det sagda var att fastigheten enligt kammarrätten inte skulle vara att hänföra till specialbyggnad och som sådan inte befriad från skatteplikt. Uppgiften att lokalerna till övervägande del skulle vara upplåtna till slutna sällskap behöver emellertid korrigeras. Den övervägande användningen skedde för möten och konferenser för ideella organisationer. Under helger i november och december kunde även slutna sällskap disponera lokalerna i fråga. Den övervägande delen av lokalernas användning var dock för öppna sällskap. De nämnda lokalerna fick mot bakgrund av det ovan sagda anses till så stor del ha nyttjats för kultur och fritidsverksamhet att de måste vara hänförliga till kulturbyggnad, på motsvarande sätt som bedömningen varit för lokalerna Folkan och Saga. Fastigheten hade med det sagda även till övervägande del använts för föreningens verksamhet som sådan. Undantag från skatteplikt skall därför komma i fråga enligt 3 kap. 4 § FTL. Den sammanlagda ytan för Rondo och Forumsalarna uppgick till 705 kvm. Då denna yta skall anses hänförlig till icke skattepliktig del kommer fastighetens totalyta att till övervägande del användas för icke skattepliktiga ändamål. Antalet användningstillfällen var för konferenslokalerna Rondo och Forum åren 1982-1987:

År	Utställningar	Möten Rondo	Möten Forum
1982	23	286	353
1983	21	280	350
1984	20	274	355
1985	12	248	366
1986	14	219	317
1987	19	178	269

Med utställningar avses utställningar av konst och konsthantverk. Utöver ovan redovisade aktiviteter har under åren 1982-1987 arrangerats 46 st. barnteaterföreställningar, 14 st. konserter samt 59 st. musik/teatercafeer.

Prövningstillstånd meddelades.

Regeringsrätten (1994-10-27, Björne, Dahlman, Berglöf, Werner, Rundqvist) yttrade: Skälen för Regeringsrättens avgörande. I målet skall bestämmas indelningen i byggnadstyper vid 1981 års allmänna fastighetstaxering i fråga om fastigheten Oxeln 1, Folkets hus i Boden. Föreningen gör gällande att byggnaden till övervägande del används för kulturellt ändamål och därför bör indelas som kulturbyggnad och vara skattefri. Riksskatteverket anser att byggnaden används som hotell och restaurang samt till viss uthyrning m.m. och bör indelas som hyreshus och vara skattepliktig.

Följande bestämmelser i FTL med tillämpningsföreskrifter är av särskilt intresse. Byggnad som är inrättad till kontor, butik, hotell, restaurang och liknande indelas som hyreshus. Byggnad som används för kulturellt ändamål såsom teater, biograf, museum och liknande indelas som kulturbyggnad (2 kap. 2 § FTL). Byggnadstypen skall bestämmas med hänsyn till det ändamål som byggnad till övervägande del är inrättad för och det sätt som byggnad till övervägande del används på (2 kap. 3 § första stycket). Förhållandena vid taxeringsårets ingång skall ligga till grund för bedömningen (1 kap. 6 §). Byggnad som är indelad som hyreshus är i princip skattepliktig medan specialbyggnad är skattefri (3 kap. 1 och 2 §§). Enligt Riksskatteverkets tillämpningsföreskrifter gäller följande i fråga om kulturbyggnader. "Skattefriheten skall gälla även om de byggnader vari lokalerna inryms ägs av enskilda. I de fall t.ex. en biograflokal utgör en del av byggnad får frågan om byggnaden i dess helhet skall undantas från skatteplikt avgöras med ledning av huvudsaklighetsprincipen. - Som museum betraktas lokal som för detta ändamål regelmässigt hålles tillgänglig för allmänheten och som inte utnyttjas som bostad eller uthyres för kursverksamhet och liknande. Används byggnad delvis för museum är den skattefri om den till övervägande del används för sådant ändamål."

Den närmare innebörden av begreppet kulturbyggnad belyses endast knapphändigt i lagmotiven. Fastighetstaxeringskommitten (SOU 1979:32) uttalar i sitt förslag till fastighetstaxeringslag (s. 246) att fastigheter som används för allmännyttiga ändamål liksom enligt gällande regler bör undantas från skatteplikt. Vidare uttalar kommittén (s. 278 ff.) följande.

Enligt 5 § 1 mom. första stycket d) KL är statens, kommuns eller annan menighets byggnad för kulturvård skattefri. Vidare är enligt punkt h) i samma stycke museer oavsett ägare skattefria. - Byggnad för kulturvård medtogs bland de skattefria objekten redan år 1920. Museer blev skattefria år 1928 . . . Kulturell användning av byggnader är således redan nu gynnad i fråga om garantibeskattningen. När det gäller det kulturella utbudet ligger det i kommunernas intresse att det blir rikligt och varierat. Kommunernas intresse och inseende över den kulturella verksamheten inom kommunen visar sig bl.a. i de kommunala kulturnämnderna. - Enligt kommitténs mening är det, med de utgångspunkter som kommittén har redovisat tidigare, naturligt att byggnader för kulturella ändamål undantas från skatteplikt. Detta svarar också mot den inställning som statsmakterna har gett uttryck för i prop. 1976/77:135, som har antagits av riksdagen och som bl.a. innebär att föreningar är befriade från att betala inkomstskatt och även från att betala skatt på garantibelopp. - De byggnader som här i första hand avses falla in under begreppet kulturbyggnad är, utom museer, byggnader för teater och bio. Det finns endast ett litet antal teaterbyggnader som ägs av staten. I Stockholm finns ett fåtal särskilda teaterhus med staten eller annan som ägare. - De teatrar ute i landet som har fasta ensembler är stadsteatrar och regionsteatrar. Det finns omkring 30 särskilda teaterhus för sådana teatrar. Härutöver finns ca 20 särskilda teaterhus på orter utan fasta ensembler. Vanligen är kommunerna direkt eller indirekt ägare eller delägare till nu nämnda byggnader. I övrigt spelas teater i byggnader och lokaler som används även för andra ändamål. Folkets hus-föreningarna är de största lokalhållarna. - Endast ett mycket litet antal biografier är inrymda i separata byggnader.... När det gäller teater- och biografbyggnader torde skattebortfallet vara ringa, om skattefrihet införs för sådana byggnader, även om de ägs av enskilda. Principen att bortse från vem som är ägare gäller dessutom redan nu i fråga om museer. - På grund av vad som har anförts förordas att byggnader som används för kulturella ändamål såsom biografbyggnader, teaterbyggnader, museibyggnader och liknande undantas från skatteplikt.

I prop. 1979/1980:40 s. 75 f. anslöt sig budgetministern till kommittens förslag. Riksdagen godtog propositionen i dessa delar (SkU 1979/80:17).

Regeringsrätten gör följande bedömning.

Den nu lämnade redovisningen ger vid handen att den krets av byggnader som var skattebefriad enligt äldre lagstiftning hade en mycket snäv avgränsning. Den omfattade såvitt nu är i fråga endast statens, kommunens eller annan menighets byggnader för kulturvård samt museer oavsett ägare. Statens opera- och teaterbyggnader ansågs enligt praxis falla inom det fria området. Någon mera påtaglig utvidgning av den skattefria kretsen har inte åsyftats vid införandet av FTL. Skillnaden hänförde sig i huvudsak till att kravet på statligt eller kommunalt offentligt ägarskap slopades för andra byggnader än museer. De byggnader som i första hand avsågs falla in under begreppet kulturbyggnad var, utom museer, byggnader för teater och bio. I lagtexten kommer detta till uttryck genom att begreppet byggnad som används för kulturellt ändamål exemplifieras med teater, biograf, museum och liknande. En sådan begränsad omfattning av det skattefria området framkommer också i Riksskatteverkets tillämpningsföreskrifter.

Vid indelningen i byggnadstyper i målet skall sålunda bestämmas hur de olika lokalerna i folketshusbyggnaden faktiskt har använts. Hänsyn skall tas till förhållandena den 1 januari 1981. I detta hänseende får anses klarlagt att den totala byggnadsytan på ca 14 000 kvm fördelar sig ganska jämnt på skattepliktig och skattefri användning. Avgörande för resultatet är användningen av konferenslokaler Rondo och Forum-salarna på sammanlagt 705 kvm. Beträffande dessa lokaler har föreningen lämnat skiftande uppgifter under målets handläggning. I kammarrätten uppgavs att lokalen Rondo till helt övervägande del nyttjats för danser i mindre sällskap, middagar och liknande och att den just av den anledningen är placerad intill ett i fastigheten befintligt konditori som svarar för servering till s.k. slutna sällskap. Föreningen uppgav vidare att lokalen även i stor utsträckning utnyttjats för mindre teater- och sånggrupper, musikcafé och liknande verksamhet. Beträffande Forumsalarna uppgav föreningen att de placerats så att servering m.m. direkt kan utföras från hotellet Bodensia. Lokaler har dessutom specialutrustats för olika fritidsverksamheter. Den helt övervägande tiden av utnyttjandet upptas av sådana verksamheter samt slutna sällskap för subskriberade danser och hobbyverksamheter.

I Regeringsrätten har föreningen ändrat sina uppgifter på sätt framgår av de inledningsvis i beslutet redovisade skälen för föreningens yrkande. Den övervägande användningen av lokalerna sägs vara möten och konferenser för ideella organisationer. Föreningen har i Regeringsrätten även redovisat användningen av lokalerna under åren 1982-1987 innefattande årligen bl.a. 12-23 utställningar och ca 200-250 möten i Rondo och ca 300-350 möten i Forum.

När det gäller att bedöma användningen av Rondo och Forumsalarna finner Regeringsrätten att utredningen inte medger säkra slutsatser i detta hänseende i fråga om ingången av år 1981. Den dominerande användningen synes ha varit uthyrning till olika föreningar och sällskap för sammankomster m.m. Denna användning kan inte anses likvärdig med vad som anges i 2 kap. 2 § FTL - dvs. användning som teater, biograf, museum och liknande - med den snäva avgränsning som avsetts vid lagstiftningen. Regeringsrätten finner sålunda att användningen av Rondo och Forumsalarna inte är sådan som föranleder indelning som kulturbyggnad. Som följd härav är inte heller byggnaden som helhet till övervägande del använd på sådant sätt att den skall indelas som kulturbyggnad.

I målet skall också prövas om byggnaden skall undantas från skatteplikt på den grunden att den vid ingången av år 1981 till övervägande del använts i föreningens verksamhet som sådan (3 kap. 4 § första stycket 1. FTL). Regeringsrätten finner mot bakgrund av vad som tidigare anförts att utredningen inte visar att sådan användning förelegat.

På grund av det anförda finner Regeringsrätten lika med underinstanserna att fastigheten Oxeln 1 rätteligen upptagits som skattepliktig. Rätt för föreningen till besvär i särskild ordning föreligger därför inte.

Regeringsrättens avgörande. Regeringsrätten tar inte upp besvären till prövning.

II.

Fastighetstaxeringsnämnden beslutade vid särskild fastighetstaxering 1989 att indela fastigheten Barnhuskällaren 2 i Stockholm som skattepliktig hyreshusenhet varvid taxeringsvärdet bestämdes till 26 000 000 kr, allt byggnadsvärde.

I besvär yrkade AB Norra Latin (bolaget) såsom ägare av fastigheten Barnhuskällaren 2 att byggnaden skulle indelas som skattefri kulturbyggnad.

Länsrätten i Stockholms län (1991-04-25, ordförande Kullander) yttrade: Länsrätten har denna dag i dom beträffande fastighetens taxering 1988 funnit densamma motsvara en skattefri kulturbyggnad. Vad i detta mål förekommit föranleder ej till en annan bedömning. - Länsrätten beslutar undanta Barnhuskällaren 2 från skatteplikt såsom varande kulturbyggnad.

I besvär yrkade skattemyndigheten att fastighetstaxeringsnämndens beslut skulle fastställas.

Kammarrätten i Stockholm (1992-06-10, Anclow, Norström, Rundquist, referent samt särskilda ledamöterna Lidskog och Jacobsson) yttrade: Skolbyggnaden - Norra Latin - på fastigheten Barnhuskällaren 2 har under en längre tid byggts om. Tidigare skollokaliteter av traditionellt slag har ändrats för att passa nutida krav på väl fungerande mötes- och konferenslokaler. Ombyggnaden var färdig vid ingången av taxeringsåret 1989. Byggnaden har av kammarrätten för tidigare år - i avvaktan på att ombyggnaden slutförs - indelats som skolbyggnad och därmed varit skattefri. Frågan i målet gäller nu hur indelningen skall göras efter färdigställandet. - Fastigheten ägs av AB Norra Latin, som är ett kommunalt bolag. Enligt bolagsordningen är bolagets huvudsakliga ändamål att utan vinstsyfte upplåta lokaler för anordnande av dels kulturella arrangemang, ex. konserter, dels för mötesverksamhet för lokala föreningslivet, dels därutöver för anordnande av konferenser. I första hand skall de allmänna samlingslokalerna upplåtas för föreningslivet i Stockholm. Bolaget har under 1988 slutit avtal med City Conference Center - Norra Latin AB, PRO och AB Bibliotekstjänst att gälla från ingången av 1989, vari förutsatts att ovannämnda villkor även skall gälla för hyresgästerna. Bolaget har även ingått ett arrendeavtal med Stockholms stads parkeringsaktiebolag för anordnande av parkeringsplatser på fastigheten. - Fastighetens ägare har uppgett bl.a. följande om byggnaden och dess användning. Som allmänna samlingsplatser har man räknat grupprum plan 2-4 med en yta på ca 2 100 kvm. Till allmänna utrymmen har man hänfört ca 1 600 kvm och för kulturverksamhet - främst den tidigare aulan på 778 kvm en yta på drygt 900 kvm. För mötes/utställningsverksamhet är den gamla gymnastiksalen på 723 kvm avsedd. I det översta planet, 845 kvm återfinns lokaler för PRO och framtida studieverksamhet. De s.k. ljusgårdarna är fördelade på de nämnda verksamheterna i proportion efter respektive yta. Den nu redovisade fördelningen är gjord av ett arkitektkontor. - I fråga om den närmare användningen av lokalerna i byggnaden har bolaget ingett en förteckning över de möten som ägt rum under tre olika dagar. Förteckningen utvisar vilka organisationer som disponerat olika utrymmen, liksom tiden för detta. Därutöver har prospekt ingetts med rubriken "Norra Latin - City conference centre". - Kammarrätten gör följande bedömning. - Bolaget har yrkat att byggnaden indelas som kulturbyggnad. Härmed avses enligt 2 kap. 2 §, FTL, byggnad som används för kulturellt ändamål såsom teater, biograf, museum och liknande. Bolaget har anfört att utöver byggnadens nyttjande för kulturella arrangemang skall den användas för att främja föreningsliv i skilda former vilket motiverar skattefrihet på angiven indelningsgrund. Enligt kammarrätten tillgodoses föreningslivets intressen i förevarande sammanhang i första hand genom reglerna i 3 kap. 4 § FTL där undantag från skatteplikt gjorts för byggnader som ägs av t.ex. ideella föreningar och som används i deras verksamhet som sådan. Ett indirekt stödjande av föreningslivet genom upplåtande av lokaler mot eller utan ersättning - kan därför inte utan vidare tolkas in i begreppet kulturellt ändamål. Ordalydelsen i 2 kap. 2 § FTL - inte minst den gjorda exemplifieringen - stödjer inte en sådan tolkning. De sparsamma uttalanden som gjorts i förarbetena ger ingen närmare vägledning. Anmärkas bör att den omständigheten att byggnaden är K-märkt saknar betydelse för indelningen. - Den utredning som förebragts om byggnadens faktiska användning visar att förhållandevis olikartade organisationer och sammanslutningar haft möten i lokalerna. Vad gäller vardagarna är, såvitt framgår, de kulturella inslagen inte särskilt framträdande. Sådana användningssätt som skulle kunna motivera skattefrihet på annan grund exempelvis undervisning av visst angivet slag förekommer, men inte särskilt frekvent. De nyss nämnda prospektens utformning - dvs. den egna marknadsföringen - ger mycket starkt stöd för bedömningen att byggnaden används som ett sedvanligt konferenscenter. Förebragd utredning visar inget annat än att mötena till stor del avsett konferenser, kurser, m.m. av sedvanlig kommersiell eller facklig art. Av intresse är också att det aktuella lagrummet är en

undantagsregel, vilken bör tolkas restriktivt. - Kammarrätten finner vid en samlad bedömning inte visat byggnaden till övervägande del skulle användas på sådant sätt att den enligt 2 kap. 2 § FTL kan indelas som specialbyggnad. Den skall därför, som fastighetstaxeringsnämnden också gjort, indelas som hyreshusenhet. Mot det av nämnden bestämda värdet har inga invändningar framförts och skäl att eljest frångå detsamma har inte framkommit. - Kammarrätten bifaller besvären och fastställer med ändring av länsrättens dom fastighetstaxeringsnämndens beslut.

I besvär hos Regeringsrätten yrkade bolaget att fastigheten skulle undantas från skatteplikt. Till stöd för yrkandet anfördes bl.a. följande. Kammarrätten menade att föreningslivets intressen i första hand tillgodoses genom reglerna i 3 kap. 4 § FTL och att ett indirekt stödande av föreningslivet genom upplåtelse av lokaler inte kunde tolkas in i begreppet kulturellt ändamål. Bolaget godtog inte denna lagtolkning. Enligt fastighetstaxeringslagen måste indelning av byggnaden ske enligt reglerna i lagens 2 kap. Det var reglerna i detta kapitel som skulle bli föremål för tolkning i förevarande fall. I lagtexten fanns ingen annan förklaring till orden "kulturbyggnad" och "kulturellt ändamål" än att det som exempel på nämnda ändamål angavs "teater, biograf, museum och liknande". Orden "och liknande" måste syfta på vad man i vanligt språkbruk menar med "kulturella ändamål". Kammarrätten hade inte funnit det visat att byggnaden till övervägande del skulle användas på sådant sätt att den enligt 2 kap. 2 § FTL kunde indelas som specialbyggnad. Bolaget ansåg - i motsats till kammarrätten - att verksamheterna till övervägande del måste betecknas som kulturella.

Prövningstillstånd meddelades.

Regeringsrätten (1994-10-27, Björne, Dahlman, Berglöf, Werner, Rundqvist) yttrade: Skälen för Regeringsrättens avgörande. I målet är fråga om den tidigare skolbyggnaden - Norra Latin - på fastigheten Barnhuskällaren 2, som ägs av bolaget, vid särskild fastighetstaxering 1989 skall med tillämpning av 2 kap. 2 § FTL indelas som specialbyggnad (kulturbyggnad) i stället för som hyreshus och därför enligt 3 kap. 2 § samma lag vara undantagen från skatteplikt.

Följande bestämmelser - - - (= andra-sjunde styckena i Regeringsrättens avgörande i I)
- - - Riksskatteverkets tillämpningsföreskrifter.

Vid indelningen i byggnadstyper skall sålunda bestämmas hur de olika lokalerna i byggnaden Norra Latin har använts. Hänsyn skall tas till förhållandena den 1 januari 1989.

Av utredningen i målet framgår att byggnaden sedan början av år 1989 utnyttjades för väsentligen tre ändamål, vilka i bl.a. bolagets bolagsordning och hyreskontraktet med City Conference Center - Norra Latin AB beskrivs enligt följande: 1) Kulturella arrangemang såsom konserter, utställningar och andra insatser för att främja kulturlivet i Stockholm, 2) Mötesverksamhet för det lokala föreningslivet och 3) Anordnande av konferenser o.dyl.

Regeringsrätten finner att den under 1 angivna verksamheten får antagas i huvudsak utgöra sådant kulturellt ändamål som skulle kunna föranleda indelning som kulturbyggnad. Vad däremot gäller de under 2 och 3 angivna verksamheterna kan de inte anses jämställda med sådana kulturella ändamål som teater, biograf, museum och liknande med den begränsade omfattning som enligt vad ovan sagts åsyftats med bestämmelsen. Utredningen ger inte vid handen att den övervägande användningen av byggnaden avsett den under 1 angivna verksamheten med konserter, utställningar m.m. Utredningen ger i stället stöd för uppfattningen att möten och konferenser enligt 2 och 3 varit dominerande.

Med hänsyn till det anförda och i likhet med kammarrätten finner Regeringsrätten inte visat att byggnaden till övervägande del använts på sådant sätt att den enligt 2 kap. 2 § FTL kan indelas såsom specialbyggnad (kulturbyggnad). Bolagets yrkande om undantagande av byggnaden från skatteplikt kan därför inte bifallas.

Regeringsrättens avgörande. Regeringsrätten fastställer kammarrättens domslut.

Föredraget 1994-09-22, föredragande Clementz, målnummer 206-1992 och 3387-1992

Sökord: Fastighetstaxering; Skatteplikt; Besvär i särskild ordning

Litteratur: SOU 1979:32, s. 246, 278 ff.; prop. 1979/80:40, s. 75 f.; 194, SkU 1979/80:17, s. 62 ff.
